

АСОЦИАЦИЯ НА ПАРКОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ

Адрес: 1000 София, ул. Хан Аспарух 26, apb@parks.bg, <http://www.parks.bg>

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА АСОЦИАЦИЯ НА ПАРКОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ 2022

Мисията на Асоциация на парковете в България е да работи за развитие и опазване на системата от защитени територии в страната, съхраняване на биологичното разнообразие на България и популяризиране на устойчивото развитие чрез балансиране на екологичните, социални и икономически интереси.

АСОЦИАЦИЯ НА ПАРКОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ

Адрес: 1000 София, ул. Хан Аспарух 26, apb@parks.bg, <http://www.parks.bg>

Асоциация на парковете в България” (АПБ) е неправителствена организация с идеална цел, създадена в обществена полза. Тя е учредена на 28.01.2003 г. в София. Целта на АПБ е да работи за развитие и опазване защитените територии, съхраняване на биологичното разнообразие в България и популяризиране на устойчивото развитие чрез балансиране на екологични, социални и икономически интереси.

АПБ е член на Коалицията от неправителствени организации и граждански групи „За да остане природа в България“ и един от активните инициатори на застъпнически кампании за опазване на природата в България.

Мисията на АПБ е да работи с местни общности, природозащитни и други НПО, местни и централни власти, медии и бизнес с цел подпомагане на устойчивото управление на природните ресурси на България.

Основните дейности на АПБ са съсредоточени в следните направления:

1. Популяризиране, опазване и изучаване на българските паркове;
2. Опазване на биологичното и ландшафтното разнообразие, културното и духовното наследство на българските паркове и системата от защитени територии, вкл. Зоните от НАТУРА 2000;
3. Развитие на парковете и другите защитени територии, както и на защитените зони от мрежата НАТУРА 2000 в България;
4. Подпомагане генерирането на доходи от парковете и околпаркови територии, вкл. И за местното население;
5. Информиране на обществеността за значението и целите на системата от защитени територии в България;
6. Насърчаване и постигане на ефективни партньорства и сътрудничества на всички организации и институции, ангажирани с опазване на защитените територии и биологичното разнообразие;
7. Подпомагане на устойчивото развитие на системата на парковете и защитените територии в България за благото на настоящите и бъдещите поколения;
8. Изграждане на екологична култура в българското общество;
9. Подпомагане прилагането на националното и международното законодателство и успешни практики в областта на опазване на защитените територии, биологичното и ландшафтното разнообразие.

Мисията на Асоциация на парковете в България е да работи за развитие и опазване на системата от защитени територии в страната, съхраняване на биологичното разнообразие на България и популяризиране на устойчивото развитие чрез балансиране на екологичните, социални и икономически интереси.

АСОЦИАЦИЯ НА ПАРКОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ

Адрес: 1000 София, ул. Хан Аспарух 26, apb@parks.bg, <http://www.parks.bg>

През 2022 година Асоциацията на парковете в България работи основно по следните теми:

1. Проект „Информирано гражданско участие в полза на природата“ (Застъпници за природата) по Фонд Активни граждани България в рамките на ФМ на ЕИП в партньорство със „Сдружение за дива природа БАЛКАНИ“

Проектът завърши успешно в края на април 2022 година. Той имаше за цел да подпомогне граждани и граждански групи, които са засегнати от неефективното прилагане на законодателството свързано с опазване на околната среда, като подобри възможностите за прякото им включване и участие. Друга наша цел беше да повишим тяхната осведоменост и капацитет.

Резултатите от работата по проекта надхвърлиха заложеното. Успяхме да посетим всички области на страната, като проведехме 29 обучения на живо, като последното беше проведено на 28.03.2022 и с него общият брой на обученията по проекта достигна 37, а в тях успяха да се включат 962 участника. Изготвеният наръчник за зелено застъпничество обхваща всички основни закони имащи отношение към опазване на околната среда, като обема му надхвърли 200 страници. Експертно и юридически бяха подпомогнати 14 инициативи в сферата на околната среда, като част от тях бяха доведени окончателно до успешен край. Бяха изготвени 2 наредби вместо заложената една, като Наредбата за участие на гражданите при вземане на решения на местно ниво беше внесена в Столична община и ще бъде мултиплицирана и в други общини, а изготвената допълнително наредба за миризмите във въздуха е предвидено да бъде внесена в община Русе. Всички 5 фондонабирателни кампании бяха проведени успешно достигайки предварително заложените цели. Чрез нашите кампании за защитени територии и вековни дървета събрахме стотици предложения от граждани, а като резултат успяхме да внесем предложения за обявяване на над 100 вековни дървета и 7 предложения за защитени територии. Към края на проекта вече са обявени 7 вековни дървета и 4 нови защитени територии.

Повече информация може да се намери на страницата на проекта - <https://priroda.parks.bg/>.

Мисията на Асоциацията на парковете в България е да работи за развитие и опазване на системата от защитени територии в страната, съхраняване на биологичното разнообразие на България и популяризиране на устойчивото развитие чрез балансиране на екологичните, социални и икономически интереси.

АСОЦИАЦИЯ НА ПАРКОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ

Адрес: 1000 София, ул. Хан Аспарух 26, apb@parks.bg, <http://www.parks.bg>

2. Проект „Мониторинг на туристопотока в циркуса на Седемте рилски езера в Национален парк „Рила“ по програмата на МОСВ „Политики за младежта в сферата на околната среда“

Проекта е изпълнен успешно през втората половина на 2022 година и включваше три етапа:

Първият е определяне на методика, точки за наблюдение, разработване на инструментариум (формуляри, анкетни карти), установяване на сътрудничество с ДНП „Рила“, набиране на доброволци – преброители, инструктаж на доброволците, организация на пътуването и престоя.

Вторият етап беше осъществяване на самото наблюдение. Мониторингът е проведен в периода 03.09.2022 г. – 09.10.2022 г. Наблюдението е осъществявано предимно в съботните и неделните дни. Обхванати са шест последователни уикенда, като умишлено е включен и един Национален празник 06.09.2022. На четирите преброителни пункта са направени общо 60 човекодни разпределени в 18 различни дни.

Третият етап беше обработката на резултатите и изготвяне на доклад. Очаквано ной голям брой хора са отчетени на основната входна точка към района на Седемте рилски езера е х. Рилски езера („новата хижа“), като най-голям брой посетители пристигат с лифта. Хората достигнали до хижата пеша от х. Пионерска и х. Скакавица са много малък брой. Следващата точка, от която пристигат повече посетители е Раздела, но те са значително по-малко от тези дошли откъм х. Рилски езера. Най-непопулярната входна точка е от х. Скакавица директно на билната пътека, като там почти не са наблюдавани никакви туристи. В доклада са посочени детайли, като натовареност в делнични и празнични дни, сподед метеорологичните условия, наличие на добра екипировка и други.

В рамките на провеждания мониторинг са осъществени 61 кратки интервюта лице в лице с посетители в района на Седемте рилски езера, като подборът е извършван по метода на отзовалите се.

3. Започнахме работа по проект „Гражданските организации - в помощ на администрацията при прилагане на политиките за опазване на защитените територии и вековните дървета“ по Оперативна програма „Добро управление“ (ОПДУ).

Проекта беше написан и подаден в началото на януари 2022 и след, като беше одобрен започна през месец септември 2022 година. Предвидените дейности по него включват:

3.1. Преглед на основните данни в регистъра на ЗТ, отчитане на несъответствията и изготвяне на препоръки за отстраняването им. Резултат са подобрени публични данни за ЗТ, които да позволят ефективен граждански мониторинг, подаване на сигнали за премахване на заплахи или прилагане на мерки за опазване.

Мисията на Асоциация на парковете в България е да работи за развитие и опазване на системата от защитени територии в страната, съхраняване на биологичното разнообразие на България и популяризиране на устойчивото развитие чрез балансиране на екологичните, социални и икономически интереси.

АСОЦИАЦИЯ НА ПАРКОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ

Адрес: 1000 София, ул. Хан Аспарух 26, apb@parks.bg, <http://www.parks.bg>

3.2. Проверка на извадка от 5 ЗТ за съответствието на границите им с целите на опазване, както и проверка на 30 ЗТ за наличието и състоянието на маркировка и обозначаването им на терен. Очакваният резултат са 5 подадени предложения за актуализация на граници, или цели и изготвен доклад до компетентните органи с анализ и препоръки, което ще позволи предприемане на конкретни мерки за решаване на набелязаните проблеми по отношение на състоянието на маркировка и обозначителните табели.

3.3. Две обучения за активни граждани на теми: проверка на информацията за ЗТ, обявяване на нови ЗТ и вековни дървета. Очакваните резултати са: поне 50 участника; подкрепа на граждани при подготовката на документацията и внасяне в предложения за обявяване на нови вековни дървета.

3.4. Кампания за въвличане на гражданите в мониторинга на актуалното състояние на вековни дървета. Идеята е доброволци сами да посещават вековни дървета за да проверят състоянието и да изпращат информация на АПБ. Очакваният резултат е проверени минимум 50 вековни дървета.

По проекта ще бъдат изготвени следните основни доклади и предложения:

- Изготвяне на 1 доклад с препоръки за подобрения в регистъра на защитените територии;
- Изготвени и подадени 5 предложения с анализ и препоръки за актуализиране на граници на ЗТ към отговорните РИОСВ;
- Изготвяне на 1 доклад за наличието и състоянието на маркировка и обозначаване на извадка от 30 защитени територии и препоръки относно обозначаването на защитените територии на терен;
- Изготвяне на 1 доклад съдържащ актуална информация от проведения мониторинг на състоянието на вековни дървета фигуриращи в регистъра на вековните дървета;
- Изготвяне на 1 доклад с препоръки към администрацията за подобряване реализацията на политиките за опазване на биоразнообразието чрез използване на доброволци в РИОСВ.
- Подготовката на документацията и внасяне в МОСВ на минимум 30 предложения за обявяване на нови вековни дървета.

Проекта ще бъде изпълняван до края на 2023 година.

4. Бяхме включени и започнахме участие в Съвета за развитие на гражданското общество (СРГО) към Министерски съвет.

На 16 февруари 2022 година бяхме включени в състава на Съвета за развитие на гражданското общество към Министерски съвет. Функциите на съвета включват следните правомощия:

Мисията на Асоциация на парковете в България е да работи за развитие и опазване на системата от защитени територии в страната, съхраняване на биологичното разнообразие на България и популяризиране на устойчивото развитие чрез балансиране на екологичните, социални и икономически интереси.

АСОЦИАЦИЯ НА ПАРКОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ

Адрес: 1000 София, ул. Хан Аспарух 26, apb@parks.bg, <http://www.parks.bg>

- да дава становища по всички проекти на нормативни актове, стратегии, програми и планове, които се отнасят до дейността на гражданските организации;
- да координира и следи за изпълнението на Стратегията за подкрепа на развитието на гражданските организации в Република България и Плана за действие по Стратегията;
- да предлага на Министерския съвет план за действие, включително финансов, за изпълнение на стратегията по т. 2 за всяка следваща година и прави преглед и оценка на изпълнението ѝ;
- да събира информация за финансирането на гражданските организации с публични средства с цел определяне на ефективността на отпусканите средства;
- да прави ежегоден преглед на потребностите и проблемите на гражданските организации, както и на техните резултати и постижения;
- да подпомага процеса на взаимодействие между държавната и местните власти и гражданските организации;
- да определя приоритетите и приема правилата и процедурите, както и разпределя средствата за насърчаване и финансова подкрепа на проекти с обществено значение на юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност.

5. През 2022 година продължихме кампанията „За повече защитени територии в България“, която бяхме започнали през 2021 година.

Благодарение на работата на Асоциация на парковете в България бяха обявени следните нови защитени територии:

Обявяване на **Защитена местност "Поречие на река Ботуня"** в Община: Бойчиновци;

Обявяване на **Природна забележителност "Столо"** - в Понор планина;

Обявяване на **Природна забележителност "Безденски извори"** в планината Три уши;

Обявяване на **Природна забележителност "Черните скали"** в Сакар планина;

Освен посочените успешно обявени защитени територии за други от подадените от нас предложения бяха придвижени административните процедури по обявяването им, а експерти от АПБ активно участваха в състава на комисиите и проверките за целесъобразност. Така на 08.04.2022 **Природна забележителност "Червени камък"** успешно мина комисия в РИОСВ София; **Природна забележителност "Фрън кая и Дилики кая"** са одобрени по целесъобразност, както и **Природна забележителност "Иванови скали"** също е одобрена по целесъобразност. Освен това участвахме в комисия за обявяването на **Защитена местност "Камчийски пясъци"** проведена в РОИСВ Варна.

Мисията на Асоциация на парковете в България е да работи за развитие и опазване на системата от защитени територии в страната, съхраняване на биологичното разнообразие на България и популяризиране на устойчивото развитие чрез балансиране на екологичните, социални и икономически интереси.

АСОЦИАЦИЯ НА ПАРКОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ

Адрес: 1000 София, ул. Хан Аспарух 26, apb@parks.bg, <http://www.parks.bg>

❖ **Внесохме предложения за обявяване на 88 вековни дървета за защита по реда на глава V от Закона за биологичното разнообразие.**

През 2022 година продължихме кампанията „Да съхраним вековните дървета на България“, която бяхме започнали през 2021 година. Смятаме да оставим кампанията постоянно отворена и това да е една регулярна дейност на организацията през следващите години. Така през тази отчетна година изпратихме предложения за защита на 88 дървета, което е почти четири пъти повече спрямо 2021 година, през която бяхме внесли 23 предложения. Освен подадените за обявяване дървета през 2022 година сме събрали и систематизирали в базаданни десетки други предложения от граждани. За тях предстои да бъде верифицирана информацията на терен и подходящите да бъдат подадени през следващата година. Поради големият брой дървета, които имаме събрани и систематизирани в базаданните ни през 2022, както и увеличеният капацитет за подаване на предложенията благодарение на стартирания проект по ОПДУ планираме през 2023 година броя на подадените предложения да продължи да се увеличава спрямо тези подадени през предходната година. През 2022 година започнаха да излизат и заповедите издадени от Министъра на МОСВ за обявяване на част от подадените през 2021 година дървета.

❖ **Осигуряване на финансова стабилност на организацията, средства за продължаване на работата по започнали случаи и теми, както и разширяване на личния състав.**

За развитието на организацията е важно да има осигурени средства за привличането на експерти за да може организацията да разполага с необходимият човешки ресурс необходим за продължаване на работата по старите случаи и започване на работа по нови. Поради това за осигуряване на устойчивостта на организацията е важно освен извършване на работата за изпълняване на заложеното във вече одобрените проекти да се разписват и нови, продължавайки и надграждайки вече започналите до тук. През 2022 година АПБ работи по разписването и подаването на проекти по следните програми: подготвяне на предложение по **Оперативна програма „Добро управление“**; подготвяне на предложение съвместно с други 9 основни международни партньора и още 36 асоциирани международни партньора по **Interreg EURO-MED**; подготвяне на съвместно предложение с български и международни партньори по **новата швейцарска програма**; подготвяне на предложение за кауза на **A1**; подготвяне на предложение по инициативата **„Бегач с кауза - 2022“**; подготвяне на съвместно предложение със „Слоуфуд“ и ДПП „Врачански балкан“ по програмата на **Фондация за Америка**, за развитието на селски туризъм; Обсъждане възможни бъдещи съвместни проекти с ДПП „Беласица“ по фонд **European „Green Belt“**, Участие в среща с Rodopi Range National park Directorate в Паранести – Гърция за обсъждане на възможностите за създаване на трансграничен парк Родопи и бъдещи съвместни дейности по фонд **European „GreenBelt“**, Завършване на процедурата по включването на АПБ към постоянните фондонабирателни фондове на Фондация **„BeCause“**.

Мисията на Асоциация на парковете в България е да работи за развитие и опазване на системата от защитени територии в страната, съхраняване на биологичното разнообразие на България и популяризиране на устойчивото развитие чрез балансиране на екологичните, социални и икономически интереси.

АСОЦИАЦИЯ НА ПАРКОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ

Адрес: 1000 София, ул. Хан Аспарух 26, apb@parks.bg, <http://www.parks.bg>

❖ Други изготвени сигнали и становища пред компетентните органи по различни актуални теми, както и участия в мероприятия и комисии:

- Становище относно ЗИД на Закона за биологичното разнообразие;
- Становище относно забрана на развъждането и вноса на норки в България;
- Сигнал за системно навлизане с моторни шейни в ПП Витоша;
- Включили сме се официално в подкрепа на различни становища подготвени от организации членове на Коалиция „За да остане природа в България“;
- Участие в организацията за честване на деня на жабешкото благо в Ботевград, посветен на ЗМ „Мухалница“;
- Участвали сме в институционални срещи и кръгли маси, като Кръгла маса на тема „Финансиране свързано с опазване на биоразнообразието“, различни срещи с МОСВ, РИОСВ София, РИОСВ Монтана и др .
- Подкрепяли сме граждани по различни теми свързани с опазването на НАТУРА 2000, системата от защитени територии, вековните дървета и прилагане на екологичното законодателство в България.

Изготвил:

Симеон Арангелов

Председател на УС на АПБ

Мисията на Асоциация на парковете в България е да работи за развитие и опазване на системата от защитени територии в страната, съхраняване на биологичното разнообразие на България и популяризиране на устойчивото развитие чрез балансиране на екологичните, социални и икономически интереси.